

Social utblick

Arne Borg

DRAGKAMP OM DISTRIKTS- SKÖTERSKOR

I den nu avslutade remissomgången kring äldredelegationens rapport "Ansvaret inom äldreomsorgen" har distriktssköterskornas situation ägnats stor uppmärksamhet. Kommunerna måste ha egna medicinska resurser säger delegationen och rekommenderar att distriktssköterskor anställs av kommunerna för att verka inom hemvården. Mot detta har starka röster höjts som varnar för att slå sönder primärvården. Få distriktssköterskor skulle dessutom, säger man, vilja ägna sig enbart åt hemvården.

När hemsjukvårdsavtalet mellan Stockholms läns landsting och länets kommuner förra året utvärderades ägnades en delrapport åt personalförhållandena. Bli gjordes intervjuer med distriktssköterskor om hemkontakten med hjälptagarna.

Det poängterades klart i det sammanhanget att arbetet i hemmen ger en djupare och närmare kontakt med hjälptagarna, att man får en helhetssyn som inte är möjlig i den traditionella vården. Kontakten med patienten, anhöriga och ibland grannar upplevs överlag som positiv. Man tycker att det är bra och viktigt att möta hjälptagarna i deras hem, eftersom det ökar förståelsen för den enskilda människan och hennes livssituation men också för sjukdomsförloppet. Man menar att hemmen berättar mycket om patienten.

En distriktssköterska uttryckte det så här:

"Vardagsbilden ger ökad förståelse. Somatiseringar är lättare att diagnostisera när man ser en människa i

hennes miljö. Bilden av patienten som man får på mottagningen stämmer inte när man ser dem i sin miljö. Man är gäst i patientens hem. Man lär ofta känna hela familjen och blir en länk till andra instanser. I hemmet vågar patienten ställa krav och framföra egna synpunkter. Det är bra, men visst kan det ibland också komplicera arbetet."

En undersköterska uttryckte sig så här:

"Man får anpassa sig. Vi går in i deras hem. Nu gästspelar vi. Det är omvända roller. Det är positivt. Man tänker efter på ett annat sätt. Man "server" en människa i stället för att möta tio i en korridor. Patienten är lugnare. En människa som i sitt hem visar sin personlighet. Man får en helhetsbild."

De redovisade synpunkterna tyder knappast på att arbetet inom hemvården skulle avskräcka distriktssköterskor för att söka sådana tjänster. Samtidigt har ju också vårdfacket (SHSTF) gjort klart att man inte är intresserad av att spela en konsultroll gentemot kommunerna. Tas verksamheten över vill man också få möjligheter till inflytande över sin arbetssituation och det sker bäst om sjuksköterskan är anställd av kommunen.

Det är aldrig lätt att genomföra stora förändringar. Det insåg redan Machiavelli i början av 1500-talet. I varje fall tillskrivs han följande rader som kan vara aktuella i många fall även i våra dagar.

"Det finns ingenting så svårt att ta itu med
Ingenting så vådligt att leda
Ingenting så osäkert i framgång
som att söka införa en ny tingens ordning

Den som förändrar får nämligen
som motståndare alla dem, som lyckas väl
i de gamla spåren och endast ljumma
försvarare i dem som kan tänkas
fungera i det nya"